

KulTourSpirit – Revitalizacija kulturne baštine putem Inspirit iskustva

- **Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj**
- **Više informacija o strukturnim fondovima možete pronaći na www.strukturnifondovi.hr**

Grad Pazin je kao nositelj projekta, u suradnji s partnerima Istarskom županijom, Gradom Buzetom, Općinom Kanfanar, Općinom Svetvinčenat i Udrugom Istra Inspirit, u prosincu 2016. godine započeo s provedbom projekta KulTourSpirit koji se financira u sklopu Operativnog programa Konkurentnost i kohezija 2014.-2020., iz sredstava Fonda za regionalni razvoj. Projekt je ukupne vrijednosti 6.794.662,50 kuna, a Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske donijelo je Odluku unije o sufinanciranju iznosom od 4.937.681,24 HRK, odnosno intenzitetom potpore od 72,67%.

Projektne aktivnosti usmjerene su na izradu projektne dokumentacije za sanaciju, revitalizaciju i prenamjenu zaštićenih kulturnih dobara i cjelina u partnerskim gradovima i općinama, koja čini temelj za daljnje aktivnosti ulaganja.

Vodeći se smjernicama projekta „Istra Inspirit“ koji već četiri godine uspješno umrežava i razvija kulturno-turističku ponudu Istre, ovim će se projektom obuhvatiti nedovoljno valorizirani zaštićeni objekti kulturno-povijesne baštine Istre, s naglaskom na poticanju razvoja središnjeg dijela istarskog poluotoka za čiju se buduću valorizaciju osmišljava jedinstveni integrirani program upravljanja, vodeći se konceptom inovativnog turističkog proizvoda „prenošenja priča“ i „oživljavanja povijesti“, s ciljem razvoja turističke ponude za svih 365 dana u godini.

Istarska je županija turistički najrazvijenija regija Republike Hrvatske, s udjelom u ukupnom turističkom prometu Republike Hrvatske (RH) od oko 34%. Međutim, unatoč konstantnom turističkom rastu, razvoj se istarskog turizma suočava s brojnim izazovima, poput neravnomjerne popunjenosti kapaciteta i orijentiranosti turističkih aktivnosti na obalna područja. Turističke se aktivnosti k tome primarno oslanjaju uglavnom na koncept „3S“ („sea, sun, sand“ - more, sunce i pijesak), dok se paralelno potencijali unutrašnjosti Istre nedovoljno iskorištavaju. Štoviše, dok se obalno područje Istre sve više suočava s problemima masovnosti i procesom litoralizacije, mjesta u unutrašnjosti ruralne Istre pod utjecajem su procesa deruralizacije, iseljavanja i povezanih negativnih trendova koji usporavaju i uzrokuju neravnomjeran rast cijele županije. Stoga se integriranim pristupom i ulaganjima u kulturnu baštinu želi ojačati razvoj turizma temeljenog na kulturnoj baštini upravo u središnjoj Istri. KulTourSpirit je program razvoja kulturnog i kreativnog turizma koji će provoditi Istarska županija, 4 jedinice lokalne samouprave: Općina Kanfanar, Općina Svetvinčenat, Grad Pazin i Grad Buzet, te Udruga Istra Inspirit koja ih sve okuplja kroz svoje postojeće aktivnosti storytellinga.

S druge strane, unutrašnja je Istra područje izrazitih potencijala za razvoj selektivnih oblika turizma koji mogu postati generator revitalizacije cjelokupnog područja i poticaj za stvaranje novih zapošljavanja. Bogatstvo materijalne i nematerijalne kulturne baštine u unutrašnjosti Istre važna je predispozicija budućeg turističkog rasta. Vodeći se time, 2012. godine od strane Istarske županije, Turističke zajednice Istarske županije i Istarske razvojne turističke agencije pokrenut je projekt Istra Inspirit s ciljem obogaćivanja kulturno-turističke ponude Istre oživljavajući mitove, legende i priče (nematerijalnu kulturnu baštinu) kroz specifična, interaktivna uprizorenja „žive povijesti“ (eng. living history) na autentičnim lokacijama, odnosno na područjima vezanima uz pojedinu priču. Projektom su uključeni zaštićeni kulturni objekti koji do tada nisu bila dovoljno (ili uopće) valorizirani ni promovirani.

Istra Inspirit doživljajima, koji se održavaju na lokacijama u unutrašnjosti Istre tijekom četiri godine, postignuta je značajna promocija općina i gradova u kojima se isti održavaju, a ti su doživljaji postali svojevrsan prepoznatljivi brend mjesta. Nastavno na izuzetne promocijske i druge rezultate kojima je doprinijelo umrežavanje JLS-a kroz Istra Inspirit, ovim se integriranim programom stvaraju pretpostavke za buduća ulaganja i promociju zaštićene kulturne baštine u gradu Pazinu i Buzetu, te općinama Kanfanar i Svetvinčenat, snažno brendiranje i stvaranje zajedničkog identiteta, ali i turistički razvoj svake JLS u svojoj vlastitoj autohtonosti.

Upravo se zbog tih razloga JLS-e uključene u projekt KulTourSpirit povezuju s konceptom Istra Inspirit, čije iskustvo i postignuća garantiraju da će se novi turistički i drugi proizvodi koji će biti razvijeni putem ovog programa temeljiti na kulturnoj baštini, a ne samo na suncu i moru, što omogućuje planiranje aktivnosti 365 dana u godini te razvoj turizma i u razdoblju predsezona i posezona. Na taj se način doprinosi i ostvarivanju ciljeva zadanih Strategijom razvoja turizam RH do 2020. Dosadašnja su iskustva svim partnerima u projektu potvrdila da je optimalan način korištenja kulturne baštine preusmjeravanje iste u razvoj kulturnog turizma i to kroz stvaranje priča (tzv. storytelling) i uprizorenja mitova i legendi, odnosno kroz simbiozu materijalne i nematerijalne kulturne baštine.

Konkretnije riječ je o sljedećim aktivnostima:

U Pazinu:

Plan je kreirati novi sadržaj za Pazinski Kaštel te revitalizirati kulturno-povijesnu cjelinu grada Pazina i obnoviti te dati novu namjenu za 45-metarski zvonik star 305 godina koji je trenutno zbog unutarnje trošnosti nesiguran za posjetitelje.

- Izradit će se **plan upravljanja starom gradskom jezgrom** kako bi se utvrdio budući smjer razvoja i modeli upravljanja pojedinim prostorima. Plan će uključivati procjenu problema vezanih uz pravnu zaštitu, imovinske odnose, građevinsko stanje i stanje infrastrukture, prostorno planiranje, upravljanje posjetiteljima, prezentaciju povijesno-kulturnih vrijednosti te ostale bitne aspekte očuvanja i unapređenja stanja u jezgri. Naglasak će biti na razvoju specifičnih sadržaja koja ima velike potencijale za daljnje privlačenje kulturnih turista. Izrada projektne dokumentacije za ulaganje će uključivati stvaranje **muzeja na otvorenom u starogradskoj jezgri** na način da se javne površine i ulice koje vode prema Kaštelu uredi u duhu istarskih priča i legendi a intervencije se odnose na sustav signalizacije, interpretacijske table te instalacije u prostoru i javne skulpture.
- Izradit će se **Studija izvodljivosti s analizom troškova i koristi** kojom će se detaljno razraditi namjene svakog od uključenih objekata u program, te napraviti procjena uključivanja dodatnih dionika i partnera u provedbu programa, uz jasnu analitiku troškova i koristi.
- Izradit će se kompletna projektna dokumentacija kako bi se ulaganjem **dio Kaštela** uredio u Kuću istarskih priča i legendi – suvremeni multimedijalni interpretacijski centar za nematerijalnu istarsku kulturnu baštinu. U sklopu centra razradio bi se stalni izložbeni postav na načelima znanja i kreativnosti s uporabom novih tehnologija. Postav će na interaktivan način uvoditi posjetitelje u svijet istarskih priča i legendi.
- Pripremit će se dokumentacija za sanaciju **pazinskog zvonika** te projekti za uređenje info centra za posjetitelje na prvom katu te vidikovca na najvišem katu zvonika.

U Buzetu:

- Priprema projektne dokumentacija za uređenje **Palače Moretti** čiji će se dio urediti na način da postane Centar starih zanata, tj. edukativni, interpretacijski i izložbeni centar koji stavlja naglasak na prikazivanje starih zanata koji su bili u funkciji na prijelazu s 19. u 20. stoljeće u buzetskoj starogradskoj jezgri. Centar bi bio središnji dio „Etno-magistrale starih zanata“.
- Priprema dokumentacije za uređenje **Kuće Karolina** kojom će se osmisliti „Karolininu kuću ljekovitog bilja“ u koji će se smjestiti i urediti stara gradska apoteka pomoću muzejskog inventara. Kuća će imati ulogu edukacijskog, izložbenog i znanstvenog prostora namijenjenog prezentaciji kulture korištenja samoniklog i ljekovitog bilja prema recepturi prijelaza iz 19. u 20. stoljeće.

U Kanfanaru:

- Priprema dokumentacije za uređenje **Arheološkog parka Dvigrad** što uključuje: osnovne preduvjete za siguran boravak i neometan prolaz posjetitelja uređenjem posjetiteljske staze unutar Dvigrada i obnovom trećeg ulaza te obnovu dva manja stambena objekta za koje su predviđeni kulturni sadržaji – info punkt i prezentacijski centar Dvigradskih artefakta te motiva priča i legendi.
- Naglasak će biti na razvoju arheološkog turizma kroz oblikovanje arheološkog parka i osmišljavanje sadržaja arheološkog parka.

U Svetvinčentu:

- Priprema projektne dokumentacije za ulaganje u **uređenje okolice kaštela Morosini-Grimani** i cjelokupne stare jezgre, čime bi se stvorile pretpostavke za dodatnu turističku ponudu te daljnji razvoj destinacije kao atraktivne lokacije za daljnje investiranje. Cijela jezgra namjerava se urediti na sceničan, atraktivan i duhovit način, korištenjem i interpretacijom različitih motiva istarskih priča i legendi.
- Pripremit će se dokumentacija za uređenje te posebno i atraktivno osvjetljenje **gradske lože** kako bi se ista stavila u funkciju različitih manifestacija koje se održavaju u gradu Svetvinčentu.

Istarska županija:

- U okviru projekta Istarska županija će izraditi **Studiju valorizacije kulturne baštine** čija je svrha osigurati održivi razvoj samih kulturnih resursa koji će naći svoju valorizaciju u cjelogodišnjem turističkom poslovanju te tako djelovati kao jedan od pokretača razvoja čitave županije. Ovom studijom stvorit će se pretpostavke za kvalitetniji budući razvoj kulturnih dobara na spomenutim lokacijama, ovisno o specifičnostima svakog od njih uz poštivanje kriterija održivosti u ekološkoj, kulturnoj, društvenoj, ekonomskoj, tehnološkoj i institucionalnoj domeni, što će posredno pružiti i temelje za općedruštveni lokalni razvoj.

Istra inspirit:

- Radit će na **razvoju branda Istra Inspirit** kroz osmišljavanje i provedbu komunikacijske i marketinške strategije, za sve lokalitete uključene u Integrirani program te njihove poveznice i s ostalim vezanim kulturno-turističkim točkama i proizvodima u središnjoj Istri te za razvoj vizualnog identiteta brenda. U okviru ovog ulaganja planira se daljnja inovacija proizvoda rute Istra Inspirit: osmišljavanje priča i Inspirit doživljaja za pojedini lokalitet, kao i procjena mogućnosti za daljnje umrežavanje dionika u svrhu stvaranja inovativne i zaokruženije turističke ponude.

Temeljem dokumentacije koju će se izraditi u okviru pripreme integriranih razvojnih programa temeljenih na obnovi kulturne baštine nadamo se uspješnoj prijavi na natječaj za mjeru provedbe integriranih razvojnih programa koji očekujemo krajem naredne godine. Do 2020. u planu je stvaranje nove atrakcijske osnove u funkciji stvaranja dodatnih motiva dolaska, ravnomjernije prostorne distribucije potražnje i povećanja turističke potrošnje, s naglaskom na obnovi i reinterpetaciji kulturne baštine za potrebe razvoja kulturnog turizma. Novi turistički i drugi proizvodi koji će biti razvijeni putem ovog programa temeljit će se na kulturnoj baštini, a ne samo na suncu i moru, što omogućuje planiranje aktivnosti 365 dana u godini te razvoj turizma i u razdoblju predsezona i posezone.

*Sadržaj ove objave isključiva je odgovornost Istarske županije